Výjazdové rokovanie Predstavenstva SPPK

Posledné tohtoročné rokovanie Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory sa uskutočnilo v Starej Ľubovni. Bohatému programu dominovali najmä európske témy a legislatíva.

O regióne

Predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Stará Ľubovňa a zároveň člen Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Milan Semančík v úvode rokovania predstavil región, ktorí členovia predstavenstva navštívili. Členovia RPPK Stará Ľubovňa obhospodarujú približne 21tisíc ha poľnohospodárskej pôdy. Vzhľadom na nadmorskú výšku a štruktúru terénu horských a podhorských oblastí je výmera úrodnej pôdy na úrovni cca 5,5 tisíc ha.

„Pestujeme tu najmä obilniny a keďže zo živočíšnej výroby máme silne zastúpený chov hovädzieho dobytka, najmä dojníc, tak sa venujeme aj pestovaniu kukurice na siláž. V minulosti sme boli dôležitou zemiakarskou oblasťou, dnes však už túto plodinu pestujeme len na výmere 50 hektárov. To je smutná realita nášho regiónu, pretože v minulosti sme boli nielen známa pestovateľská oblasť, ale venovali sme sa aj množeniu zemiakov. Dnes to už neplatí," opísal situáciu v okrese Stará Ľubovňa Milan Semančík.

Členovia regionálnej komory sa venujú spomínanému chovu dojníc, ktoré vedia vyprodukovať viac ako 14 mil. litrov mlieka ročne. V rámci živočíšnej výroby je v oblasti na severovýchode Slovenska zastúpený aj chov oviec.

Nervozita v EÚ rastie

Členovia predstavenstva intenzívne diskutovali na tému novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a Viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2032. Európski poľnohospodári bijú na poplach kvôli neprimeraným zmenám, ktoré Európska komisia ešte začiatkom leta predstavila. Slovenskí poľnohospodári sú na tom podobne. O čo ide:

Rozpočet EÚ 2028–2034 (VFR) zásadne ohrozuje financovanie slovenského poľnohospodárstva

Znížený rozpočet pre poľnohospodárov oproti predchádzajúcemu obdobiu o 22%, pričom pokiaľ do rozpočtu započítame aj infláciu, tak zníženie predstavuje až 45 – 55% v závislosti od členského štátu. Len pre SR je navrhovaný rozpočet znížený skoro o 1 mld. eur. O časť finančných prostriedkov budú musieť poľnohospodári a potravinári bojovať s inými rezortami (EPZV a EPFRV budú rozpustené v tzv. Spoločnom fonde).

Návrhy na reformu SPP po roku 2027 sú pre poľnohospodárov neprijateľné: Platba na plochu bude degresívna od 20 000 eur s diferencovanými sadzbami podľa geografických oblastí alebo skupín poľnohospodárov a zastropovaná na 100 000 eur na konečného užívateľa výhod, pričom s akýmkoľvek započítavaním napr. mzdových nákladov (ako to poznáme dnes) sa nepočíta. Určité podporné schémy sa nemajú poskytnúť poľnohospodárom, ktorí dosiahli dôchodkový vek a poberajú starobný dôchodok. Sociálna kondicionalita zostáva zachovaná. Tým, že vzniká spoločný fond, dochádza k zrušeniu I. a II. piliera SPP a očakáva sa zásadné zníženie investícií do agropotravinárstva (doteraz financované z II. piliera SPP) ako aj znížená podpora horských a podhorských oblastí (doteraz financované z II. piliera SPP).

Tlak na znižovanie živočíšnej výroby a zníženie intenzity chovu a obmedzenia využívania pôdy pokračuje. Očakáva sa oslabenie postavenia poľnohospodárov v procese prípravy a riadenia SPP na úrovni EÚ aj na národnej úrovni – riadenie procesov na národnej úrovni bude zastrešovať Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

EÚ masívne otvára trh lacným produktom z Ukrajiny, Mercosuru, USA či Ázie bez toho, aby tieto krajiny plnili pravidlá, ktoré musia plniť európski farmári. Slovenskí a európski poľnohospodári sú znevýhodnení voči dovozu, ktorý nespĺňa štandardy EÚ. Byrokracia EÚ a Green Deal ostali prakticky nezmenené.

Nová legislatíva

V ďalšej časti rokovania sa členovia predstavenstva dozvedeli nové informácie týkajúce sa legislatívneho procesu – pozemkovej legislatívy vrátane schváleného zákona o registri užívacích vzťahov k pozemkom. Má prispieť k prehľadnosti užívacích vzťahov k poľnohospodárskej pôde a zjednodušiť konania o priznávaní priamych podpôr.

Novinkou je, že Európsky parlament na konci novembra súhlasil s ročným odkladom nariadenia o odlesňovaní. Veľké spoločnosti a obchodníci budú musieť od 30. decembra 2026 dodržiavať povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia a mikropodniky a malé podniky od 30. júna 2027. Európsky parlament začne rokovania s členskými krajinami EÚ o konečnej podobe zákona.